

MŽP aktualizovalo Politiku ochrany klimatu v ČR. Do roku 2030 budeme získávat třetinu energie z obnovitelných zdrojů a spotřebu snížíme o pětinu

6.2.2024 - | Ministerstvo životního prostředí ČR

Ministerstvo životního prostředí připravilo aktualizaci základního dokumentu, který určuje cíle a strategii v ochraně klimatu. Aktualizovaná Politika ochrany klimatu v ČR (POK) přináší plán, který povede k zásadnímu omezení skleníkových plynů a dlouhodobě ke klimatické neutralitě do roku 2050. Ode dneška se k dokumentu mohou vyjadřovat ostatní resorty a odborová sdružení v rámci mezipřevládajícího řízení.

„Změna klimatu není nic abstraktního, ale naše každodenní realita, kterou žijeme. Od roku 1961 se u nás průměrná teplota zvýšila o více než dva stupně. Nejviditelnější problém máme se suchem, které prohlubují jak teplejší zimy beze sněhu, tak vyšší teploty s čím dál častějšími tropickými dny v létě. To všechno má i své jasné dopady, na lesy decimované kůrovcem, na zemědělství nebo na zdraví lidí v přehřátých městech. Proto musí stát přijít s jasnými a předvídatelnými pravidly pro snižování emisí, které představuje Politika ochrany klimatu,“ říká ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).

Zásadním cílem České republiky je do roku 2030 snížit emise skleníkových plynů alespoň o 55 % ve srovnání s rokem 1990 díky rozvoji obnovitelných zdrojů energie, úsporám energie a útlumu fosilní energetiky, včetně úplného ukončení těžby a spalování uhlí pro výrobu elektřiny a tepla do roku 2033. Pro úspěšnou modernizaci je klíčová ochrana domácností ohrožených chudobou, zejména rodin seniorů. Proto jsou zásadní investice do renovací domů, které přinesou snížení nejen energetické náročnosti, ale především nákladů domácností na energii. Pro nejohroženější skupiny bude možné využívat i přímé kompenzace ze Sociálního klimatického fondu.

Nově do POK zahrnujeme rovněž cíl dosažení klimatické neutrality České republiky do roku 2050. Použitý modelový scénář přitom dosahuje na snížení emisí o přibližně 95 % oproti roku 1990 a zbývající emise bude potřeba vykompenzovat zvýšeným ukládáním uhlíku v půdě a lesích nebo jejich zachytáváním v průmyslu a energetice.

Více slunce a větru a nižší spotřeba

Hlavní nástrojem je rozvoj obnovitelných zdrojů energie (OZE) a zvyšování energetické účinnosti. Tedy navýšit podíl OZE na konečné spotřebě energie na nejméně 30 % a snížit konečnou spotřebu energie ze současných 1064 PJ na 846 PJ, tedy přibližně o 20 %.

To v praxi znamená především hlubokou modernizaci české energetiky. Vedle rozvoje jaderné energetiky jde zejména o obnovitelné zdroje, kterých by mělo přibýt nejméně 8 GW instalovaného výkonu solárních a 1,2 GW instalovaného výkonu větrných elektráren do roku 2030. Do roku 2050 by oproti současnosti mělo vzniknout nově instalovaných 26 GW solárních zdrojů a 5,5 GWe větrných zdrojů.

Pro potřeby řídit výkon vyrostou také kapacita nových plynových elektráren, tepláren a také

akumulace energie. Proměnu čeká zejména teplárenství. Kromě dočasného nahrazení uhlí zemním plynem jde především o celkovou efektivitu služeb, včetně úspor energie, využití obnovitelného a odpadního tepla v kombinaci s velkými tepelnými čerpadly a využití místních obnovitelných paliv jako je udržitelná biomasa nebo využití předtříděného odpadu, který není možné využít materiálově.

Druhou stranou mince je zvyšování energetické účinnosti ve všech odvětvích ekonomiky. Především razantní snižování spotřeby energií v sektoru budov díky renovacím, zateplování nebo efektivnějšímu vytápění, které lidem přinese podstatné finanční úspory. Aby Česko bylo do budoucna konkurenceschopné, musí dojít k významným energetickým úsporám také v sektoru průmyslu, včetně lepšího využívání odpadního tepla z průmyslových podniků.

Snížení spotřeby se také významně dotkne dopravy, která je mimořádně závislá na spotřebě dovážených fosilních paliv. Úspory se kromě přechodu na čistší druhy pohonů týkají i přesunu dopravy na železnici jak v nákladní, tak v osobní dopravě a dalšího posilování veřejné dopravy. Vedle modernizace železniční infrastruktury bude potřeba rozvíjet také síť dobíjecích bodů a plnicích stanic na nízkoemisní paliva.

Snižování emisí v průmyslu i v budovách

Konkrétní cíle dekarbonizace se týkají jak velké energetiky, průmyslu a letecké dopravy, tak postupně i ostatních oblastí ekonomiky. Cíle pro snižování se vztahují k úrovni roku 2005, kdy byl v Evropské unii spuštěn systém obchodování s emisními povolenkami.

Pro velkou energetiku, průmysl a letectví (tedy firmy, které jsou dnes součástí obchodování s povolenkami v systému EU ETS) odhadujeme na základě modelového scénáře snížení emisí do roku 2030 o 68 % do roku 2030.

Pro snižování v sektoru budov, pozemní dopravy, zemědělství, odpadů a části průmyslu a energetiky, tedy odvětví mimo EU ETS, odhadujeme do roku 2030 snížení emisí o 32 %.

Zvláštní cíle se týkají oblasti využívání půdy a lesnictví. V roce 2030 by ČR měla dosáhnout ukládání uhlíku (tedy záporných emisí) ve výši -1,2 milionů tun CO₂. Přitom současná úroveň je kvůli kůrovcové kalamitě naopak kladná (v roce 2022 +3,3 milionů tun CO₂).

Investice do zelené modernizace

„Zelená modernizace si vyžádá zásadní investice. Do roku 2030 odhadujeme náklady dekarbonizace a adaptačních opatření na úrovni 1000–1500 miliard korun nad úroveň běžného investičního cyklu do obnovy průmyslu, energetiky nebo budov. Vyšší náklady představují zejména investice do renovační vlny v budovách, která domácnostem sníží náklady na energie, modernizaci dopravy a dopravní infrastruktury i náklady modernizace energetické infrastruktury. Právě s těmito náklady nám navíc pomůžou peníze z evropských zdrojů, především z emisních povolenek a dalších nástrojů, jako je Národní plán obnovy nebo budoucí Sociální klimatický fond,“ vypočítává ministr Hladík.

Investiční vlna spojená s dekarbonizací přinese benefity zejména v odvětví stavebnictví, ve zpracovatelském průmyslu a službách. Díky zvýšené poptávce poroste také zaměstnanost především u malých a středních firem. Z hlediska domácností, zejména těch ohrožených energetickou chudobou, je nejdůležitější postupná renovace domů a modernizace způsobu vytápění i výroby elektřiny. Díky tomu dokáží domácnosti snížit své náklady na energie. Do roku 2030 dosáhnou předpokládané investiční náklady renovací 560 mld. Kč, veřejná podpora je zhruba z poloviny pokryje.

Veronika Krejčí & Tiskové oddělení MŽP tel.: 267 122 835 nebo 267 122 534 e-mail:

tiskove@mzp.cz

Investiční vlna spojená s dekarbonizací přinese benefity zejména v odvětví stavebnictví, ve zpracovatelském průmyslu a službách. Díky zvýšené poptávce poroste také zaměstnanost především u malých a středních firem. Z hlediska domácností, zejména těch ohrožených energetickou chudobou, je nejdůležitější postupná renovace domů a modernizace způsobu vytápění i výroby elektřiny. Díky tomu dokáží domácnosti snížit své náklady na energie. Do roku 2030 dosáhnou předpokládané investiční náklady renovací 560 mld. Kč, veřejná podpora je zhruba z poloviny pokryje.

https://www.mzp.cz/cz/news_20240206_MZP-aktualizovalo-Politiku-ochrany-klimatu-v-CR-Do-roku-2030-budeme-ziskavat-tretinu-energie-z-obnovitelnych-zdroju-a-spotrebu-snizime-o-petinu